

Gudrun Hultberg berättar *om kvinnans roll i föreningslivet under 1900-talet*

Jag vill berätta om hur jag upplevt chanserna för en kvinna att vara med och vara aktiv i Ödeshögs föreningar under 1900-talet. Jag fick mig berättat, att det i början av 1900-talet endast var kyrklig syförening och Röda korset, som var möjligt för en kvinna att vara aktiv. I motsats till städer och många andra orter i landet var Ödeshög oerhört konservativ och en kvinnas plats var i hemmet. Detta synsätt levde kvar även då jag kom till trakten år 1946. För mig var det husmoderföreningen, som var möjligheten till aktivitet utom hemmet. I den organisationen upplevde jag den omständiga process, som måste finnas för att påverka minsta småsak. Som exempel motionerades om att påverka en viss trikåfirma för att få bättre

tvättbara resårer i underbyxor till barn. Detta godkände riksförbundet och jag fick lära mig, att när en så stor kvinnoorganisation påtalade ett fel, då kunde firman lyssna på kundens önskan! På det lokala planet insåg vi att en lekskola skulle vara bra för många barn. Arosfonden var positiv och lovade husmoderföreningen 25.000:- kr om kommunen gick i borgen för lika mycket. Men aek barnavårdsnämndens ordf. och v.ordf., bägge barnlösa konservativa herrar förklarade för mig 28 år gammal och tvåbarnsmamma, att det var en helt vansinnig idé och "detta förstår inte fru Hultberg".

I Högersns kinnoförbund upplevde jag att det var uppässning med kaffe och ordnande för mäns

I Högerns kinnoförbund upplevde jag att det var uppässning med kaffe och ordnande för mäns bekvämlighet, som var den främsta uppgiften. Men så småningom kunde föreningen taek vare dess aktiva styrelse, föreslå namn till politiska platser. Mitt eget första uppdrag var en plats i socialnämnden. Där blev bl.a. alla kvinnliga medlemmar kallade till ett möte för att bese nybyggda älderdomshemmet Solgården. Den kommitté som ordnat allt ville ha vår syn på nybygget. Jag påpekade att allt var randigt, mattor, gardiner och tapeter. "Ja det är väl bra och nu är allt färdigt".

Ödeshögs högerförening diskuterades år 1967 ny ordförande i skolstyrelsen och när jag kom på förslag yttrade sittande ordf.: "Jag har ej tänkt mig en kvinnlig efterträdare, så då stannar jag".

När frågan åter blev aktuell år 1969, sa föreningsordf. "ja,

har vi inget annat förslag så får vi väl ta fru Hultberg". Sedan dess har möjligheten för en kvinna att vara föreningsaktiv i nästan alla föreningar och i politiken blivit mer och mer självklar, men idag upplever jag att friheten ej finns utan nu styrs vi av lagar i stället för konservativa män. Pensionssystemet och barnomsorgstaxorna har utformats så att varje kvinna nu är tvungen att gå ut i yrkesverksamhet utanför hemmet och lämna sina barn för att uppfostras av kommunala barnomsorgen. Vi hade förmånen att få ta hand om våra egna barn men var ej välkomna i föreningsliv och politik. Jag funderar över, hur kunde det bli så som det är nu??

Guðrun Hultberg